A°. 1829. N°. 125.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 20 October.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

FRANKFORT, den 16den October.

De dagbladen behelzen het volgende manifest van Zijne Majesteit den Keizer van Rusland:

« Wij *Nikolaas I.* enz. : Dank zij den raadsbesluiten van de Goddelijke Voorzienigheid, een duurzaam verdrag van vrede is tusschen Rusland en de Ottomansche Porte te Adrianopel gesloten en den [illegible] September (n. st.) door de gevolmagtigden der beide rijken onderteekend geworden. De geheele wereld kent de onweerstaanbare noodzakelijkheid, welke er ons alleen toe brengen kon om de wapens op te vatten. In dezen regtvaardigen oorlog, die ter handhaving van de regten onzes rijks ondernomen werd, hebben onze getrouwe onderdanen, bestendig bezield met eenen brandenden ijver voor den troon en het vaderland, gewedijverd, om Ons de schatting van hun vermogen aan te bieden, Ons met alle krachten te ondersteunen, en God heeft onze zaak gezegend. Onze onverschrokken krijgslieden hebben in Europa en Azie, te land en ter zee, nieuwe bewijzen van hunnen heldenmoed gegeven. Zij hebben te gelijker tijd zoo over de hinderpalen, hun door de natuur in den weg gesteld, als over den wanhopigen tegenstand des vijands gezegepraald. Van triomf tot triomf voortsnellende, zijn zij de keten der Saganlouch-gebergten overgetrokken, zagen den top van den Balkan voor hen nederbuigen, en maakten niet eer halt dan voor de poorten van Konstantinopel. Slechts geducht voor den gewapenden vijand, waren zij jegens de vreedzame ingezetenen vol van verschooning, menschelijkheid en zachtheid. In deze dagen van den kampstrijd en des roems hebben Wij, steeds vrij van alle veroveringszucht en ontwerpen van vergrooting, niet opgehouden, de Porte uit te noodigen, om tot herstel van de goede verstandhouding tusschen de beide rijken mede te werken. De aanvoerders van onze legers haastten zich, op ons bevel, na elke behaalde zege, vrede en vriendschap aan te bieden. Desniettemin bleven onze bewegingen steeds vruchteloos; eerst toen onze vanen niet ver van zijne hoofdstad wapperden, erkende de Sultan uit Onze handelwijze, dat Ons oogmerk niet was om zijnen troon omver te werpen, maar de vervulling van traktaten te verwerven. Thans van de zuiverheid onzer bedoelingen overtuigd, strekte hij de hand uit ter bekoming van den vrede, die hem zoo dikwijls *aangeboden* was geworden. Deze vrede belooft aan Rusland gelukkige en weldadige gevolgen. Het bloed onzer krijgslieden is door menigvuldige voordeelen betaald. De *doorvaart door de Dardanellen en den Bosphorus* is thans vrij en voor den handel van alle natien der wereld geopend. De veiligheid van onze grenzen, namelijk op de kusten van Azie, is daardoor voor altijd gewaarborgd, dat de vestingen Anapa, Poti, Achalzik, Atzkur en Athalkalaki bij Ons rijk ingelijfd worden. Onze vroegere traktaten met de Porte zijn door haar bevestigd en in hunne gansche kracht hersteld geworden. Billijke *schadeloosstellingen* voor de oorlogskosten en voor bijzondere verliezen, welke onze onderdanen geleden hebben, zijn Ons verzekerd. De geesel der pest, welke de zuidelijke streken van Rusland zoo dikwijls bedreigd heeft, wordt voortaan door eenen dubbelen slagboom afgeweerd, door middel van eene quarantaine, volgens gemeenschappelijke overeenkomst aan de oevers van den Donau op te rigten. De oude privilegien der vorstendommen Moldavie en Wallachije zijn bekrachtigd, en het algemeene welzijn derzelven door nieuwe voordeelen bevestigd geworden. De regten, aan de Serviers bij het traktaak van Bucharest toegestaan en bij het traktaat van Ackerman bevestigd, waren tot dus verre nog zonder gevolg; deze bepalingen zullen nu getrouw nageleefd worden. Het *staatkundig aanwezen van Griekenland*, hetwelk door Rusland met gemeen overleg der verbondene hoven van Frankrijk en Engeland besloten werd, is door de Ottomansche Porte formeel erkend geworden. — Dit zijn de grondslagen van eenen vrede, die gelukkig aan eenen bloedigen en hardnekkigen oorlog een einde gemaakt heeft. Terwijl Wij aan Onze zeer beminde onderdanen deze blijde gebeurtenis, een nieuw geschenk der zegeningen, welke de Hemel over Rusland uitstort, bekend maken, doen Wij met hen vurige dankgebeden tot den Almachtige, die door Zijne eeuwige raadsbesluiten Ons geliefde vaderland tot eenen zoo hoogen trap van roem wilde verheffen. Mogten de vruchten van dezen vrede zich ontwikkelen en vermeerderen tot welzijn Onzer getrouwe onderdanen, welker geluk steeds blijven zal het hoofdonderwerp van onzer aanhoudende zorgen. — Gegeven te Petersburg den 19den September 1829, het vierde jaar Onzer regering.»

— Men verwondert zich, dat er tot dus verre nog geen berigt is van de bekrachtiging van den vrede door de Porte.

Van den 17den October.

Volgens berigten van de Servische grenzen, van den 1sten dezer, hebben de meeste Israëlitische handelshuizen last tot het opkoopen van dukaten gegeven, om ze aan de Turksche regering tot betaling der oorlogsbelasting te kunnen aanbieden.

— Uit Konstantinopel en Adrianopel heeft men sints [illegible] geene tijdingen ontvangen.

PETERSBURG, den 7den October.

Heden werden op het Marsveld aan den Gever van al het goede, die de reeks van luistervolle wapenfeiten der Russische troepen, gedurende den laatsten oorlog met de Porte, thans met eenen roemrijken vrede zegenend bekroond heeft, plegtige dankgebeden gedaan. Zes en twintig bataljons infanterie, 29 eskadrons kavallerie, en een korps artillerie met 32 kanonnen hadden zich op het Marsveld geplaatst. Toen de Keizer met den erfgrootvorst te paard was aangekomen, vormden zich de bataljons en eskadrons in carré. De trompetten gaven het sein tot het gebed, en de schare der krijgslieden knielde met ontbloote hoofden neder. Bij het gezang: « Heere, onze God, u loven wij » werd het geschut der vesting en der artillerie gelost. Na afloop van de godsdienst keerden de troepen naar hunne plaatsen terug en defileerden vervolgens voor Zijne Majesteit den Keizer.

Alle straten en vensters wemelden van menschen, en hoewel het regende, zag men zelfs op de daken vele aanschouwers. Op het einde der plegtigheid had men heldere zonneschijn. Alle schepen op de Newa vlagden. 's Avonds was de residentie verlicht.

BERLYN, den 14den October.

De *Staats-Courant* behelst heden een berigt omtrent de medewerking van Pruissen tot herstel van den vrede in het Oosten.

Reeds bij den aanvang van den oorlog tusschen Rusland en de Porte had Z. M. de Koning van Pruissen de overtuiging, dat de Keizer van Rusland bij zijne grootmoedige gezindheid voor den vrede bleef volharden en dien herstellen zou, zoodra de voorwaarden, bij het Russische manifest opgenoemd, vervuld zouden zijn. Deze overtuiging kon gedurende 's Keizers tegenwoordigheid te Berlijn, in den afgeloopen Zomer, niet dan in zekerheid en kracht toenemen. Bij de gesprekken, welke de Koning met zijnen verheven schoonzoon over de Oostersche aangelegenheden had, verklaarde de Keizer zich bereid, om tot herstel van den vrede alles, wat zijne waardigheid en de belangen van zijn rijk maar toelieten, te zullen doen, zoodra de Porte dien slechts ernstig zoude zoeken en daartoe onderhandelingen aanknoopen. Zijne Majesteit de Koning besloot, om Hoogsdeszelfs overtuiging aan de Porte bekend te maken, en de overige hoven van dit voornemen te verwittigen. De luitenant-generaal *van Müffling* werd benoemd om zich naar Konstantinopel te begeven. Zijne taak zou eeniglijk daarin bestaan, de Porte door de stellige verzekering van de onveranderde vredelievendheid van den Keizer van Rusland te bewegen, om gevolmagtigden naar het Russische hoofdkwartier te zenden, ten einde den vrede te bevorderen; terwijl alle medewerking in dezen, het zij als onderhandelaar of als bemiddelaar, buiten den kring zijner bemoeijingen zou blijven.

Toen de generaal *van Müffling* den 4den Augustus te Konstantinopel aankwam, was de Russische opperbevelhebber, de graaf *Diebitsch*, reeds zegepralend over den Balkan getrokken, en rukte ongehinderd op de hoofdstad van het Turksche rijk aan. De Porte erkende het gevaarlijke van haren toestand, en de onverwachts op nieuw tot haar gesprokene woorden des vredes moesten eenen beslissenden indruk maken. De generaal *van Müffling* vond bij de Porte, welke reeds in denzelfden geest door vertoogen der gezanten van de groote Europische mogendheden was vermaand geworden, dan ook spoedig gehoor. Zij zond twee gevolmagtigden naar het Russische hoofdkwartier, die in last hadden, om ten opzigte der voorwaarden van den vrede en de schadeloosstelling, welke Rusland te vorderen had, alles aan de grootmoedigheid des Keizers over te laten.

De generaal *van Müffling* zond den legatie-raad *van Küster* met de Turksche gevolmagtigden mede, ten einde bij den Russischen opperbevelhebber de vreesselijke gisting onder het volk der hoofdstad en het onmiddelijke gevaar, waaraan de gansche christenbevolking daarvoor blootgesteld was, zou voorstellen en denzelven uitnoodigen, de vijandelijkheden voorloopig te staken. De graaf *van Diebitsch* voldeed dadelijk aan dezen wensch, en met het begin der vredes-onderhandelingen hielden alle bewegingen van het Russische leger op.

Zoo was het doel der zending van den generaal *van Müffling* bereikt, en hij maakte zich dus gereed tot zijn vertrek. Dan de Groote Heer, hiervan onderrigt, wenschte hem nog voor zijne afreize persoonlijk te zien. Hij ontving op een zijner landhuizen den Pruissischen generaal in een bijzonder gehoor, — eene onderscheiding waarvan misschien naauwlijks een voorbeeld bestaat — en liet hem plegtig door den reis-effendi aanspreken, om zijnen dank te betuigen voor de groote dienst, welke de Koning hem bewezen had, waarbij hij den reis-effendi onderscheidene malen in de reden viel, om zijne woorden met eigen mond nader te bekrachtigen. Bij dit gehoor, waarbij niet eens een tolk der Porte, maar alleen die van het Pruissische gezantschap tegenwoordig was, werd het anders gewone strenge ceremonieel geheel achter wege gelaten.

De generaal *van Müffling* verliet Konstantinopel den 5den September. Intusschen waren de onderhandelingen in het Russische hoofdkwartier zoo ver gevorderd, dat slechts het artikel wegens de schadeloosstelling nog zwarigheid vond. De Turksche gevolmagtigden, ofschoon ook daaromtrent met volledigen last voorzien, wilden echter eerst nieuwe bevelen vragen. De Russische opperbevelhebber gaf hun daartoe eenen tijd van vijf dagen, te rekenen van den 8sten September, doch liet tevens, voor het geval dat deze termijn vruchteloos mogt verstrijken, en de vijandelijkheden weder beginnen moesten, zijne voorhoeden eenige bewegingen maken.

Bij de verslagenheid, welke deze maatregel op nieuw in de hoofdstad veroorzaakte, zag de Porte het uiterste van haren toestand dreigend voor oogen. De reis-effendi liet de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland en den Pruissischen gezant *van Royer* tot eene conferentie uitnoodigen om hunnen raad in dezen nood te vernemen. Zij konden slechts eene onverwijlde onderteekening van den vrede aanraden. De ministers der Porte erkenden zelf deze noodzakelijkheid, doch verzochten, dat een der gezanten zich naar het Russische hoofdkwartier mogt begeven, ten einde het verder aanrukken der overwinnende legers op de hoofdstad te verhoeden. Zij verklaarden niet gemagtigd te zijn om als onderhandelaars op te treden. Dan de Porte liet niet af, bijzonder bij den Pruissischen gezant, die eindelijk nog van wege den Grooten Heer zelf schriftelijk werd verzocht, zich ten voorschreven einde naar het Russische hoofdkwartier te begeven. Daar ook de beide andere gezanten dit verzoek ondersteunden, besloot hij daaraan te voldoen. Hij scheepte zich den 9den September naar Rodosto in, en kwam den 11den te Adrianopel aan. Het gevolg zijner bemoeijingen was, dat de vrede den 14den werd onderteekend.

(Zie verder het vervolg.)

Mengelwerk.

REIZE DOOR DEN WEINIG BEKENDEN ZUIDELYKEN MOLUKSCHEN ARCHIPEL EN LANGS DE GEHEEL ONBEKENDE ZUIDWESTKUST VAN NIEUW GUINEA, GEDAAN IN 1825 EN 1826, DOOR *D. H. KOLFF JR.*, LUITENANT TER ZEE, 1ste KLASSE, EN RIDDER VAN DE MILITAIRE WILLEMS-ORDE. MET EENE KAART.

Onder de weinige nieuwere ontdekkings-reizen, die wij bezitten, verdient dit boek eene plaats door de ontdekking eener vrij groote landstreek in *Nieuw-Guinea*, en van eenen zeer breeden stroom (de *Dourga*-rivier): doch dit is deszelfs geringste verdienste. — Men had toch weinig gelegenheid aan land te gaan, en ondervond, toen men het eens waagde, slechts den verraderlijken inborst dezer volken (de *Papoeas*, die, volgens KOLFF, *git zwart en groot van gestalte zijn*, anderen beschrijven hen als roetkleurig, klein en wanstaltig). Maar hetgeen dit werk van bijzonder belang doet worden, is de kennis aan bijna vergetene eilanden, waarop de *Nederlanders* het onbetwistbaarste regt hebben; dat, hetwelk uit den *wil der ingezetenen* zelve voortspruit, doch hetwelk wij eene lange reeks van jaren niet hebben doen gelden. Deze eilanden liggen ten oosten van *Groot-Timor*, ten zuiden van *Amboina* en *Banda*, ten noorden van *Nieuw-Holland* en ten westen van *Nieuw-Guinea*. De opmerkelijke bijzonderheden, die deze reis, ten aanzien dier eilanden, mededeelt, zijn drieledig.

1o. Vooreerst wordt de ligging van sommige derzelve juister opgegeven, dan zelfs in de beste nieuwere kaarten geschiedt. Wij nemen slechts tot voorbeeld die van onzen vermaarden landgenoot, den generaal VAN DEN BOSCH, thans tot *gouverneur-generaal* van *Neerlandsch Indie* benoemd, in zijnen *Atlas onzer overzeesche bezittingen*. Daarin wordt b. v. het eiland *Kisser* (zoo belangrijk door de beschaafdheid der inwoners) *Keffer* genoemd: het door de tripangvangst zoo gewigtige *Loeau* staat geheel niet op de kaart. *Vordate* in de *Tenimber*-eilanden, 't welk vrij uitgebreid en wel bebouwd en bevolkt is, staat slechts daar als eene nietige klip zonder naam, en hetgeen van meer belang is, de vele *Aroe*-eilanden, (volgens de kaart van KOLFF drie groote, acht middelmatige en een groot aantal kleinere eilanden) staan bij VAN DEN BOSCH slechts als één eenig eiland (*Aroe*) vermeld, om nu niet van kleinere misslagen te spreken.

2o. Doch geen wonder! jaren van buitenlandschen oorlog en overweldiging der *Molukken*, na de herstelling onzer regering, zorgen van anderen en meer dringenden aard, hadden deze eilanden en derzelver bewoners geheel in 't vergeetboek gebragt. In 't vergeetboek — *hen* bij *ons* — maar niet *ons* bij *hen*. Het is aandoenlijk en voor een *Nederlandsch* hart verkwikkend, in deze reize te lezen, hoe de inwoners, zelfs van eilanden, waar in dertig jaren lang geen *Nederlander* aan wal was geweest, geene *Nederlandsche* vlag had gewapperd, — zoodra zij zich overtuigd hadden, dat de reizigers waarlijk *Hollanders* waren, onder den uitroep: *Orang wolanda! Orang Compania!* (*Hollanders! dienaars der compagnie!*) hunne wapenen afleiden en, verheugd, bij de schepelingen kwamen. Op andere eilanden, waar men in een korter tijdverloop *Nederlandsche* schepen en ambtenaren gezien had, was het onthaal nog veel hartelijker. Men verzocht daar dringend om eenige *Nederlandsche* krijgslieden ter bescherming, om *Nederlandsche* ambtenaren en predikanten tot het onderwijs in de godsdienst; de goedhartige inlanders boden aan, alsdan om niet, de geheel vervallen blokhuizen der compagnie weder in goeden staat te herstellen, en hadden die reeds bij voorraad tot ontvangst van den luitenant KOLFF en zijne manschap schoon gemaakt; anderen hadden zelfs het blokhuis in goeden staat onderhouden. Het onthaal, dat de schepelingen er vonden, kon bijna niet hartelijker noch minzamer zijn: overal verdrong men zich om de *Hollanders* heen, en verzocht hen om bestuurders (*Orang Kaya's*) over de onderscheidene eilanden aan te stellen. Ligt hierin niet een onbetwistbaar bewijs, dat de oude *Hollandsche* regering der compagnie over deze eilanden — in weerwil van eenige misbruiken en van het al te gestrenge monopolie — over 't algemeen waarlijk weldadig en vaderlijk was? dat men deze eilanders *naar hunne behoeften* wist te leiden en ons gezag bij hen te doen beminnen? En zou een rampzalige uitslag niet de valschheid dier hoogvliegende *theorien* van lateren tijd hebben aangetoond, die schijnbaar alles voor den inlander wilde doen, en toch geëindigd heeft met hem bijna overal te verbitteren, zoo dat wij sedert 1816 bijna meer oorlogen in dertien jaren hebben moeten voeren (in de *Molukken*, op *Celebes*, *Borneo*, *Sumatra*, tweemalen op *Java*) dan de compagnie anders in vijftig of zestig jaren? Het is waar, dat de handelsnijd en opstokingen der *Engelschen* hieraan grootendeels schuld zijn, maar toch zekerlijk ook de gruwelen van den *vernieuwer* DAENDELS, en het gebrek aan een vast stelsel zijner opvolgers, door welker veranderingen de noodlottigste gevolgen zijn voortgebragt. — Doch het zij zoo! schrijven wij dit niet aan het *stelsel* des voormalige compagnie toe; zoo veel is ten minste zeker, dat ons oude bestuur in de *Indiën* zacht moet geweest zijn; anders zouden deze eilanders, die gewis niet tot de geliefkoosde noch begunstigde kinderen behoorden, onze regering niet zoo hartelijk genegen, noch zoo gereed zijn, om bij de aanstelling van ambtenaren het *Nederlandsche* gezag in te roepen en dadelijk te erkennen. Tentoonspreiding van *magt* was het niet, die hier schrik of ontzag kon verwekken; want negen *Europeanen* en een gering aantal *Javanen*, even genoegzaam tot bemanning eener brik, tegen de bevolking van geheele eilanden, te meer, daar deze *expeditie* geheel geen krijgshaftig doel noch voorkomen had. En niet alleen op de door Christenen, maar ook op de door *Mohammedanen* bewoonde eilanden had deze gereede erkentenis van het *Nederlandsche* gezag plaats; echter daar in een minderen graad. En dit geleidt ons van zelve tot de *derde* bijzonderheid.

3o. De genegenheid der inlanders voor de *Hollandsche* regering wordt grootelijks bevorderd, doordien het Christendom aldaar inderdaad niet onbelangrijke vorderingen gemaakt heeft. Eene nieuwe, niet genoeg gewaardeerde verdienste onzer voormalige maatschappij! Men heeft haar beschuldigd van uitsluitend hare geldelijke belangen en geenszins de welvaart der inlanders te hebben behartigd. Doch denkt men wel aan het *Bataviaasch genootschap van kunsten en wetenschappen*, het eerste door *Europeanen* in vreemde werelddeelen aangelegd, aan de verbazende uitbreiding des christendoms op *Ceylon*, *Amboina*, *Banda*, en, blijkens deze belangrijke reis, ook onder de volkeren van den *zuidelijken Indischen Archipel*? Op *vele* eilanden, vooral te *Kisser*, *Moa*, *Roma*, *Loeau*, was het getal der Christenen aanmerkelijk; te *Roma* zelfs overwegend boven dat der Heidenen, en, hetgeen zeer opmerkelijk is, in dezelfde mate als het Christendom aldaar veld won, waren de inwoners vredelievend, arbeidzaam, nijver, ordelijk en beschaafd. Overal snakte men naar onderwijs, en verlangde den doop, dien de predikant KAM den ook aan zeer vele (misschien, wel eens aan nog niet volkomen bereidde) voorwerpen, toediende. Het zou dus, al ware het enkel uit een staatkundig oogpunt beschouwd (om de beweeggronden van menschenliefde en godsdienstpligt niet eens te vermelden) van een waarlijk dringend belang zijn, dat de *Nederlandsche* regering deze zoo lang verwaarloosde eilanden eindelijk eens weder krachtdadig in hare bescherming nam, eenige militairen, ambtenaars, leeraars en schoolmeesters

derwaarts zond, die den geheelen schoonen, zuidelijken *Molukschen* Archipel, welke de armen om bescherming en godsdienstige verlichting tot ons uitstrekt, aan *Nederland* konden verzekeren. Om twee redenen dringt deze behoefte. Reeds zijn de *Mohammedanen*, in de Oost-Indische wateren echte proselijtenmakers, er op uit, om de Heidenen te winnen, reeds is hun dit op *Wadjiër*, een der *Aroe*-eilanden gelukt; en wanneer men nu weet, dat onze *Muzelmansche* onderdanen, vooral op *Celebes* en de *Molukken*, juist de woelziekste, de boosaardigste, de ontembaarste zijn, (men zie b. v. in dit reisverhaal het verslag der ondernemingen van het kleine *Kelwarie* het naburige *Ceram Laut* en *Goram*, bl. 304—325) zoo zal men de noodzakelijkheid voor onze veiligheid inzien, dat deze zoo uitsluitende en andersdenkenden hatende godsdienst niet nog meer in *Indiën* uitgebreid worde.

Het tweede, dat wij bedoelden, is de vrees voor de *Engelschen*. Deze varen nu reeds in die wateren; en hebben op de noordkust van *Nieuw Holland* (een land, naar ons genoemd, doch geheel verzuimd) eene nieuwe volkplanting aangelegd. Het is waar, tot nu toe stooten de inboorlingen hen terug en ontvangen daarentegen de *Nederlanders* met open armen; maar zal dit lang duren, wanneer hen de *Nederlanders* geheel verwaarloozen? Het is zoo, de jammerlijke oorlog op *Java* zal deze wederaanknooping van oude betrekkingen, die altijd eenige onkosten, en dus gunstige tijden vereischt, tot nu toe wel stremmen; doch wij hopen echter, dat de *Indische* regering gebruik zal maken van de eerste gelegenheid tot die weder-aanknooping, waardoor aan het vaderland wezenlijke voordeelen en aan de menschheid en het christendom stellige aanwinst zoude te beurt vallen.

OORDEEL VAN *CICERO* EN *PLATO*,

OVER DE TEGENWOORDIGE KATHOLYK LIBERALE OPPOSITIE.

(De Repub. l. I c. 43. O f. πόλιτ. l. 8 p. 562).

SCIPIO. Dan ziet men gebeuren, hetgeen bij PLATO beschreven staat, indien ik het slechts goed kon vertalen: want het is moeijelijk; evenwel ik zal het beproeven: « Wanneer er bij het volk een onlesschbare dorst « naar vrijheid is ontstaan, en het smachtende naar den vollen vrijheids- « kroes, door valsche vleijers aangeboden, heeft gegrepen: dan vervolgt, « beticht en klaagt het aan deszelfs overheid en opperhoofden, indien de- « ze niet uiterst toegeeflijk en gelaten blijven, en aan hetzelve tot verza- « diging toe, de vrijheid toedienen: het scheldt hen uit voor heerschzuch- « tigen, dwingelanden, vrijheidsmoorders. Zij, die hunne wettige rege- « ring gehoorzamen, worden verguisd door dat volk, en voor vrijwillige « slaven (1) uitgekreten: de overheid daarentegen, die aan de gemeente « gelijk wil zijn (2), en zij, die van geen onderscheid tusschen overheid « en gemeente willen hooren (3), deze draagt men op de handen en ver- « goodt men. Zoo dat het wel niet anders kan, of in zoodanigen staat « moet alles vol vrijheid wezen. Daar moet alle tucht uit de huizen der « burgers worden verbannen, en dit kwaad zelfs de beesten besmetten: « daar de vader den zoon vreezen, de zoon den vader verwaarloozen (4): « daar alle schaamte en eerbied verdwijnen, om toch vooral vrij te « zijn (5); daar geen onderscheid tusschen burger of vreemdeling be- « staan (6); daar de onderwijzer zijne leerlingen ontzien en hen vleijen, « de leerlingen hunne onderwijzers verachten (7); daar jongelingen al het « gewigt en gezag van mannen van jaren zich aanmatigen (8); mannen « van jaren zich tot jongelingsstreken verlagen, om hunnen daarvoor acht- « baar gedrag toch niet lastig en hatelijk te zijn (9). En alzoo, » vervolgt PLATO, « is dit de slotsom van deze toomelooze vrijheid, dat de burgers « zoo kitteloorig en onhandelbaar worden, dat, indien zij slechts even « de teugels van het bewind gevoelen, zij straks in toorn ontsteken, en « roepen dat het niet is om uit te houden! (10)

« Zoo beginnen zij zelfs aan geene wetten zich te storen, om geheel « zonder eenigen meester te zijn. »

C. S. N.

AANTEEKENINGEN.

De heer DE BROUCKERE heeft zijne partij een zonderlinge dienst gedaan: door overgrooten ijver tegen de bestaande verordeningen, verwerpt hij in eene brochure, het onderwijs door middel van het latijn — en wil — dat men er de landtaal voor in de plaats stelle. *Bravo* zeggen velen op dit punt. Maar welke taal is nu de landtaal? — Volgens den heer DE BROUCKERE, is dit het Nederduitsch voor *Holland*, *Vlaanderen* en *Braband* — volkomen juist. Maar wat zeggen nu de liberalen? zij zeggen niets, maken het teeken van het kruis en staan als van den donder verschrikt.

(1) In de tegenwoordige taal: *ministerielen*.

(2) Men herinnere zich den lof, door de Belgische bladen (die beweren, dat de souvereiniteit des volks door alle beroemde staats-regtsleeraars wordt erkend, en die daarop hunne fraaije *theorie* van *la royauté est un mandat* enz. bouwen) aan Z. M. onzen geëerbiedigden Koning toegezwaaid, toen Hoogstdezelve zich, bij eene plegtige gelegenheid, het woord *medeburgers* in plaats van *onderdanen* had laten ontvallen.

(3) In de vorige noot heb ik het woord *ontvallen* gebezigd: omdat het gevolg van 's Konings handelwijze, waarin hunne vaderlanders slechts een bewijs van het liefderijk oog zouden erkend hebben, waarmede de Vorst zijn volk aanschouwt, geweest is, dat staatkundige onverlaten in Belgische oppositie-bladen dreigden, het voor eene misdaad van geschonden volksmajesteit te zullen houden, en dengenen in den ban der natie te zullen doen, die zich voortaan zulk eene vernederende en onteerende benaming, als die van *onderdaan* in hunne oogen is, zoude veroorloven. Verg. art. 36, 45, 53, 55 en 65 der grondwet.

(4) Ook dit gezegde van PLATO schijnt de handelwijze onzer katholijk-liberalen, helaas! reeds bevestigd te hebben. Men denke slechts aan hetgeen in der tijd algemeen is verhaald geworden van eenen bekenden voorvechter van de zoogenaamde beginselen der 19de eeuw, die, uit loutere liberaliteit, eenen schrijver in de gevangenis bezocht, die, ofschoon toen wegens andere beleedigingen veroordeeld, zich echter steeds de schamperste uitdrukkingen tegen zijnen vader had veroorloofd.

(5) Zie de brieven van den heer CLAES. Wanneer men twee zulke brieven heeft geschreven, heeft men zijnen naam als mensch, staatkundige en schrijver voor altijd gevestigd.

(6) Zie de geschiedenis van *Cauchois-le-Maire*, *Bellet*, *Jador* en *Fontan*. Wanneer de liberalen eene akte van beschuldiging tegen den minister van justitie, ten aanzien van deze zaak zullen inleveren, hopen wij, dat zij die ministers van buitenlandsche zaken niet zullen vergeten, die, van tijd tot tijd, Cartels met verschillende Staten, tot onderlinge uitwisseling van deserteurs, hebben gesloten. En wat moet er met de Staten-Generaal zelve gedaan worden, die dit altijd gerust hebben aangezien?

(7) Zie de artt., eenigen tijd geleden, in den *Courrier des Pays-Bas*, over de hoogleeraren aan de Belgische hoogescholen, geplaatst.

(8) Indien ik hier voorbeelden wilde aanhalen, waar zoude ik beginnen, waar eindigen?

(9) Zie het gedrag van den heer DEBBERDMSBART, en zijne expeditie met VANDEWEYER naar CHARLES DURAND.

(10) Dit is bij ieder voorstel van wet, bij ieder besluit des Konings het geval, zoodra het niet met den wil van de hoogmogende heeren, die de publieke opinie, op eene zoo waardige wijze, vertegenwoordigen; overeenkomt.

De Belgische journalen schrijven dat de bisschoppen *het placet* niet hebben willen vragen, zoo als het gouvernement dit verlangde. — Zij zijn kwalijk onderrigt. Het gouvernement heeft *het placet* niet willen geven, zoo als zij het gevraagd hebben, hetwelk echter niet belet dat de goedkeuring der bullen, op eene zeer gunstige, geheel nieuwe, en in het belang der ultramontanen allezins voordeelige wijze is toegestaan geworden. De *Courrier* behoorde kennis te dragen van deze gebeurtenis. — Zoude hij, ook verlegen wezen met den triomf zijner vrienden.

De bisschop van *Mechelen* heeft den Koning voor de laatste concessien plegtig doen bedanken, hetwelk echter niet belet, dat, volgens den *Courrier des Pays-Bas*, de pastoors hunne kudde van den *predikstoel* bevelen om op nieuw klaagschriften te gaan teekenen.

De Impartial (van *Brussel*) deelt een brief mede van den Pausselijken Nuntius, waarbij de katholijken tot rust en gehoorzaamheid worden aangemaand. Hunne vereeniging met de zoogenaamde liberalen wordt daarin ten sterksten *gecensureerd*. De uitgever van den *Impartial* waarborgt de echtheid van dit stuk, alle andere Belgische dagbladen houden [illegible] eerst een diep stilzwijgen in acht.

De bisschoppen organiseren hunne seminaria, maar vinden geene professoren van *de groote figuur*.

Men verzekert ons van goeder hand, dat de wet op het onderwijs kort na het openen der zitting aan de Staten-Generaal zal worden voorgesteld.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben eenen brief van den heer X. Y. Z. ontvangen, gerigt tegen dien, welken de heer *Yntema* in No. 13 der *Letteroefeningen voor October 1829* heeft geplaatst. Ieder zal wel opgemerkt hebben, dat de heer *Yntema* niets *wederlegt* van hetgeen de heer X. Y. Z. gezegd heeft. De heer *Yntema* weet dit ook wel; want wij hebben het hem, toen hij ons zijnen brief zond, in duidelijke woorden doen te kennen geven. Wij gelooven dus dat daarvan geene nadere aanwijzing noodig is.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 18den October 1248 werd *Aken* door WILLEM II. bemagtigd.

Den 18den dito 1414 verkreeg keizer SIGISMUND een vrijgeleide naar het concilie te *Constans*.

Den 18den dito 1748 werden te *Leyden* de vroedschappen en de veertigen door de gemagtigden van Zijne Hoogheid ontslagen; doch weder, op vier na in het bewind hersteld. Kort daarop veroorzaakten eenige oproerige gecommitteerden zoo veel rumoers in de stad, dat de rust niet hersteld werd, voor dat de generaal HOUSE met eene bende dragonders en zwitsers in de stad gekomen en een viertal van de voornaamste oproermakers gevat was, waarvan er twee of drie met gevangenis en ballingschap van eenige jaren gestraft werden.

Den 19den dito 1216 stierf JOHANNES, Koning van *Engeland*, vermoedelijk door vergift omgebragt.

Den 19den dito 1678 stierf de Nederlandsche schilder S. VAN HOOGSTRATEN.

Den 19den dito 1812 gaf NAPOLEON bevel tot het ontruimen van *Moskou*.

Den 20sten dito 1572 kwam WILLEM I wederom in *Nederland* terug.

Den 20sten dito 1576 werd *Maastricht* door de Spanjaarden ingenomen.

Den 20sten dito 1619 had er te *Rotterdam* een vijandige aanval op de Remonstranten plaats.

ARNHEM, den 20sten October.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 19 Oct.	4 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 D.,	gevallen 15 D
Den 20 dito	4 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D.,	gevallen 15 D

Getrouwd te GORINCHEM, den 15den October 1829,

G. C. E. VAN DAALEN,
Kapitein bij de 13de Afd. Inf.,
gedetacheerd bij de Kon. Mil. Akademie.
en
F. DE BLY.

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote, *A. J. HOUCK*, zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

DEVENTER,
den 15den October
1829.

B. VAN DELDEN.

Heden beviel mijne Echtgenoote, *A. A. L. PREVENIER*, voorspoedig van eene DOCHTER.

HUISSEN,
den 17den October
1829.

J. J. E. PILGRIM.

Op heden, den 12den October 1829, stierf te ARNHEM, des nachts om een uur, onze geliefde Moeder, Mevrouw *REINIRA ALETTA FERLUS*, geb. VAN DER HEYDE, na eene kortstondige ziekte van 5 dagen, in het 81ste jaar haars leven.

A. G. REIJERS,
Wed. J. VAN EYL.
Uit aller naam.

§ § § De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN GELDERLAND berigt, dat hare gewone Vergadering wederom zal aanvangen op Dingsdag den 24sten November aanstaande.

Zij, die tot het Examen wenschen toegelaten te worden, gelieven deswege zich te adresseren, en de noodige bewijsstukken *franco* toe te zenden, *uiterlijk* op den 14den November, aan den ondergeteekenden, wonende te *Nijmegen*.

Arnhem, den 16den October 1829.

In naam der Commissie voornd.,
Dr. C. VAN ELDIK.
Secretaris.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
AANBESTEDING.

De AGENT van het DOMEIN te *ARNHEM* zal op Maandag den 26sten der loopende maand October, des voordemiddags ten 9 ure, in het *Roode Hert*, te *Apeldoorn*, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur aldaar, in het openbaar aan de minstaannemende aanbesteden:

Eenige REPARATIEN en VERNIEUWINGEN, te doen:

1°. Aan de Papiermolen achter het Park van Zr. Ms. Paleis *het Loo*.
2°. Aan de Water-Koorn-Molen te *Noord-Apeldoorn*.
3°. Aan de Papiermolen te *Wissel*.
4°. Aan het Huis en Schuur op het Aardhuis, onder *Apeldoorn*.

Alles ingevolge Conditien en Voorwaarden, voor een ieder, *van heden*, ter visie liggende, ten Kantoren van den Heer Administrateur en Agent van het Domein te *Arnhem*, zoo mede ter Secretarie der Gemeente van *Apeldoorn* en in het Lokaal van het Gouvernement der Provincie *Gelderland*. Kunnende men nadere inlichting bij den Heer Opzichter *GEIL*, te *Apeldoorn*, erlangen.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
AANBESTEDING.

De AGENT van het DOMEIN te *TIEL* zal, als daartoe geautoriseerd, op Donderdag den 19den November 1829, des voordemiddags om 11 uren, ten huize van *G. BROEKMAN*, genaamd *den Teersdijk*, onder *Wychen*, ten overstaan van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur van *Wychen*, in het openbaar, aan de minsteischende, bij inschrijving en opbod, aanbesteden: het EENJARIG ONDERHOUD van den grooten weg der 1ste Klasse, No. 8, van *Grave* naar *Nijmegen*, bepaald van de scheiding van het Schependom der Stad *Nijmegen*, tot aan de Nederasselsche brug, aanvangende 1°. Januarij 1830 en eindigende den 31sten December desselven jaars.

Waarvan het Bestek en Conditien ter visie liggen aan het Bureau van den Heer Administrateur der Domeinen in het eerste Ressort, te *Arnhem*, ter Secretarie van de Gemeente *Wychen*, en ten Kantore van den Agent voornoemd.

De Agent voornoemd,
J. RAGAY.

---

† † † Men is voornemens op Maandag den 9den November 1829, bij inzet, en op Maandag den 23sten van die maand, bij toeslag, telkens des avonds ten zes ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, onder het ministerie van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, aldaar residerende, in het openbaar te verkoopen:

1°. Een hecht, sterk en wel onderhouden HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Turfstraat, wijk A No. 12, tusschen de Huizen van *WOUTERS* ter eenre en *RENSEN* ter andere zijde, met eene annexe STALLING, uitkomende in de Trompetsteeg.

In welk Huis en Erve sedert verscheidene jaren, en thans nog met goed succes de Logementhouders Affaire wordt geexerceerd; ook is dit perceel buitendien tot het drijven van allerlei handel en nering zeer gunstig gelegen.

2°. Een PAKZOLDER, staande en gelegen in de Trompetsteeg, wijk A. No. 43.

Ter bezigtiging adressere men zich bij de tegenwoordige bewoners terwijl de veilings-conditien gedurende drie dagen voor den inzet ten Kantore van bovengenoemde Notaris ter lezing zullen gereed liggen.

---

§ § § Mr. *J. BUSGERS*, Notaris te *Arnhem*, zal den 11den en 25sten November 1829, telkens 's namiddags om 3 uren, in het Logement de *Groote Zwaan*, te *Velp*, publiek doen inzetten en verkoopen:

Een stuk BOUWLAND, het *Brouwersland*, groot 42½ Roeden, een stuk DITO, *de Pas*, groot 36 Roeden, een stuk DITO, groot 42½ Roeden, een stuk DITO, de *Langeakker*, groot 28½ Roeden, en een stuk DITO, *het Weezenstuk*, groot 70¾ Roeden. Alle in den *Enk*, onder *Rheden* gelegen.

---

† § † Uit krachte der daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, verleende autorisatie, bij derzelver vonnis van den 16den Julij 1829, zal men op Donderdag den 22sten October 1829, des namiddags ten drie ure, ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, als daartoe bij welgemeld vonnis benoemd, in het *Heeren Logement* aldaar, finaal verkoopen:

Eene aanzienlijke BOERENHOFSTEDE, met ongeveer 57 Bunders WEI-, BOUW-, en HOFLAND mitsgaders BOOMGAARD, van ouds genaamd *een derde in de Holthuizer Goederen*, staande en gelegen in *Korten-Oever*, onder *Brummen*, in eene massa; ingezet en met de verhoogingen gebragt op . . . . . f 18,982.

En in perceelen ingezet en met de verhoogingen gebragt op f 18,807.

Voorts eene TIEND, onder *Brummen*; ingezet en met de verhoogingen gebragt op . . . . . f 400.

En eindelijk vier VROUWEN ZITPLAATSEN, in de Groote of St. Eusebius Kerk te *Arnhem*, welke zijn ingezet en met de verhoogingen gebragt als volgt:

In het Zuiderpand, op de 13de Bank nommer 4, op . . f 10.
In hetzelve pand, op de 12de Bank nommer 4, op . . 14.
In het Noorderpand, op de 6de Bank nommer 3, op . . 106.
In hetzelve pand, op gemelde Bank nommer 4, op . . 87.

---

§ § § De Notaris *A. J. N. GODEFROY* zal, op Woensdag den 21sten October 1829, voormiddags den 10 ure, ten Sterfhuize van wijlen den Heer *G. J. BELDER*, tevens met diens [illegible] verkoopen:

Een zwart stekelharig BLESPAARD en een [illegible] MERRIEPAARD, beiden mak in het Tuig en onder den man; eene genoegzaam nieuwe moderne CALÈCHE, met geel koperen Beslag, Weener Model en Toebehoor; eene zeer gemakkelijke KIREBOE met bijhoorende losse Bak en Tuigen, 2 CARICLES, RIJDZADELS en HOOFDSTELLEN, voorts een WAGENSCHOT MANGEL, MAHONIE SECRETAIRES, GARDEROBES, CONSOLES, CHIFONIERES, PENANTKASTJES, VLOERKLEDEN, Engelsche LAMPEN, IJzeren GELDKISTEN, enz. Zijnde alles daags voor den verkoopdag te zien.

---

† † † De Notaris *A. J. N. GODEFROY* zal op Dingsdag den 27sten October 1829, des namiddags om 3 uren, ten sterfhuize van wijlen den Heer *G. J. BELDER*, in de Rijnstraat te *Arnhem*, publiek voor afbraak verkoopen: Een STAL en PAKHUIS, met verder getimmerte, staande achter het voormelde Huis; zijnde Maandag van 10 tot 3 ure en des morgens vóór den Verkoopdag te zien; terwijl men omtrent de verkoops-voorwaarden drie dagen te voren inlichting kan bekomen ten huize van voornoemden Notaris en van den heer *J. COERS*, in de Oeverstraat.

---

† § † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, residerende te *Dieren*, is voornemens om op Woensdag den 28sten October 1829, aan te vangen des voordemiddags ten 10 ure, ten huize van [illegible], op de *Steeg*, publiek, erfhuiswijze, te verkoopen:

Eene menigte MOBILAIRE GOEDEREN, onder welke zich bevinden eenige LEDIKANTEN met BEHANGSELS, eene groote partij STOELEN met zwarte en groene Trijpten- en Matten Zittingen, BRUSSELSCHE en andere HAARDEN TAPIJTEN, heldere SPIEGELS, een KABINET, TAFELS, KASTJES, een PLATEAU met ORNAMENTEN, veel PORCELEIN en hetgeen verder ten dage voorschreven te voorschijn zal worden gebragt.

De Goederen zijn twee dagen te voren ten huize voornoemd voor een ieder te bezigtigen.

HOUT-VERKOOP.

Op Maandag den 26sten dezer, en de volgende dagen, ieder morgen precies ten 9 ure te beginnen, zullen in de *Förstlijke Liesener*, tusschen *Ahaus* en *Stadtlohn*, eenige honderd Nummeren, hoogstammige EIKEN en BEUKEN, geschikt tot Bouw-, Vlot-, Timmer- en Brandhout, op den Stam staande, ter plaatse aan de meestbiedende verkocht worden; de liefhebbers worden verzocht zich op uur en plaats als boven te vervoegen.

Ahaus, den 14den October 1829.

Der Fürstlich-Salm-Salmische Rentmeister,
J. GANTZ.

---

§ § § Bij toeval UIT DE HAND TE KOOP: een geheel nieuw zeer welluidend zes Octaafs FORTE [illegible] van twee Pedalen. Te bevragen [illegible]

WORDT BEKEND GEMAAKT

Dat het Erfhuis van wijlen de Hoog Wel Geboren Vrouwe *M. G. DOUAIRRE VAN DELEN*, *enz. enz.*, op den Huize *Druten*, zal beginnen in plaats van op Dingsdag den 27sten, op Woensdag den 28sten October 1829 en volgende dagen.

De Deurwaarder
J. P. SCHMITT.

INTEEKENING OP *POKKE'S WERKEN*, — Deze Werken waarvan het Berigt alom gratis is verkrijgbaar gesteld, zullen in 6 deelen, op post formaat, geheel in den smaak van des Schrijvers Beertje zoo in *Europa*, à f 1:20 per deel worden uitgegeven, — welke inteekening tot 15 Nov. aanstaande is opengesteld. — De uitgave geschiedt bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN te *Amsterdam*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.

Vervolg van de

ARNHEMSCHE COURANT.

Van Dingsdag den October 1829.

'sGRAVENHAGE, den 19den October.

De opening der vergadering van de Staten-Generaal heeft heden middag, ten een ure, ingevolge het daarvan uitgegeven programma, plaats gehad. Zijne Majesteit, op Hoogstdeszelfs troon gezeten, heeft, bij deze gelegenheid, de volgende aanspraak gedaan:

EDEL MOGENDE HEEREN!

« Met genoegen zie Ik mij wederom omringd door de Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk, hetwelk mij in de onderscheidene gewesten, die Ik sedert Uwe laatste Vergadering bezocht heb, de ondubbelzinnigste blijken van verknochtheid gegeven en bij hernieuwing overtuigd heeft, dat de Natie Mij die gevoelens van liefde en vertrouwen toedraagt, waarop mijn hart den hoogsten prijs stelt, en waarop mijne aanhoudende zorgen voor haar geluk, aanspraak geven.

« Die zorgen zijn, door den Goddelijken zegen, rijkelijk beloond geworden. Gedurende de laatste jaren was de toestand van een groot gedeelte van het Rijk niet door Mij in oogenschouw genomen; onlangs mogt Ik getuige zijn van den merkbaren vooruitgang van de meeste takken van nijverheid en van de daaruit voortgevloeide welvaart; Ik heb alzoo de zekerheid verkregen, dat de genomene maatregelen, tot het doen vloeijen van alle bronnen van volksbestaan, goede vruchten dragen. Deze uitkomst doet Mij de hoop voeden, dat, bij het voortdurend genot van den vrede, Neerlands bloei en het welzijn van deszelfs ingezetenen, meer en meer zullen toenemen.

« Sedert Uwe laatste zitting is door Mij eene overeenkomst aangegaan, welke mij blijde vooruitzigten aanbiedt en waarop Ik mij met de goedkeuring van U Edel Mogenden vleije. Zij betreft het voorgenomen huwelijk van mijne beminde Dochter met den Prins *Albert*, jongsten Zoon van den Koning van Pruissen. Ik mag, met allen grond, van die verbindtenis, de bevestiging verwachten, zoo wel van het geluk mijner eenige Dochter, als van de naauwe en veelvuldige betrekkingen, welke, sedert onheugelijke tijden de beide Huizen aan elkanderen verbinden. — *(Bij het uitspreken dezer woorden tintelden tranen van de innigste aandoening in Zijner Majesteits oogen.)*

« Het is mij aangenaam aan U Edel Mogenden, bij het openen dezer Vergadering de verzekering te kunnen geven, dat Nederland, bij voortduring door banden van vrede, vriendschap en goede verstandhouding, met alle mogendheden vereenigd is.

« Er is gegronde hoop, dat de maatregelen van het Bestuur in onze Oost-Indische Bezittingen, de aldaar bestaande onlusten, tot een gelukkig einde zullen brengen. In het Moederland zijn al de vereischte middelen aangewend, om die maatregelen te ondersteunen, en aan Neêrlands magt in die gewesten, eene kracht te verzekeren, welke vertrouwen mag inboezemen, in de handen van mannen, die door vroegere ondervinding zijn beproefd.

« Onderscheidene ontwerpen van wetten zullen, op mijnen last, aan Uwe vergadering ter overweging worden aangeboden. Die, welke betrekking hebben tot de algemeene Begrooting van Staatsbehoeften, in hare twee afdeelingen gesplitst, en tot de middelen ter bestrijding derzelve, bekleeden daaronder de eerste plaats, en zullen gevolgd worden door eenige anderen, tot regeling der wijze van heffing van sommige belastingen.

« De uitslag der beraadslagingen van U Edel Mogenden over de voordragt der gewone Staatsbegrooting, door Mij, in het voorlaatste jaar van het tienjarig tijdvak gedaan, heeft, op dat aangelegen onderwerp, een nieuw voorstel noodzakelijk gemaakt; het gemeen overleg deswege, zal worden bevorderd, door de grondige kennis van 's Rijks geldelijken toestand en belangen, welke in Uwe vorige zitting is verkregen. Aan U Edel Mogenden zal blijken van de aangewende pogingen, om aan de destijds geuite wenschen zoo veel mogelijk te gemoet te komen. Bij de bewustheid hieromtrent alles gedaan te hebben, wat het algemeen welzijn toelaat, mag Ik in dezen, met vertrouwen, ook bij de Staten-Generaal, op overeenstemming van beschouwing hopen, ten einde, volgens de bedoeling der grondwet, nog vóór den afloop van het tegenwoordig tijdvak, dat belangrijk deel van Onze Staatsinrigtingen, tot heil des Vaderlands, bevestigd worde.

« Het wetboek van strafvordering, ten gevolge der gemaakte aanmerkingen met zorg herzien, en hetgeen verder de zamenstelling der regterlijke magt nog moet vooraf gaan, zal insgelijks ter tafel van U Edel Mogenden worden gebragt, zoo dat Ik de verzekering kan herhalen, dat de invoering der nieuwe wetgeving, alleen afhankelijk zal blijven van den afloop Uwer overwegingen te dezen.

« Ook zal eene wet op het openbaar onderwijs aan de beraadslagingen van U Edel Mogenden worden onderworpen, ten einde, door Ons gemeen overleg, meerdere vastheid te geven aan de milde beginselen, naar welke, met opzigt tot dat gewigtig onderwerp, moet gehandeld worden.

« Voor zoo verre meer andere belangen, gedurende de tegenwoordige zitting, door wettelijke verordeningen zouden kunnen of moeten geregeld worden, om de welvaart en de vrijheden onzer landgenooten te verzekeren, vertrouwe Ik, Edel Mogende Heeren! op de gereede medewerking Uwer Vergadering te mogen rekenen.

« Van mijnen kant kunnen mijne onderdanen zeker zijn, dat Ik, indachtig en getrouw aan de zinspreuk mijner Vaderen, tot handhaving en bevestiging der maatschappelijke orde, steeds al de middelen zal aanwenden, welke de Goddelijke Voorzienigheid Mij in handen gegeven heeft.»

— Zijne Koninklijke Hoogheid Prins *Frederik der Nederlanden*, heeft de plegtigheid niet bijgewoond.

— Als president van de Eerste Kamer is door Zijne Majesteit benoemd den heer graaf *Thiennes de Lombize*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME Boekdrukker.